

jež mu umožnily, zjistiti jméno náhradou povinného. Tomu však tak bylo, zvěděl-li žalobce číslo a značku vozidla zapsané u politické správy. Jiný výklad ustanovení § 6 odst. a) cit. zák. vedl by k tomu, že by poškozený mohl promlčecí lhůtu podle libovůle prodloužiti, až je s to bez průtahů zjistiti i jméno majitele vozidla. Bylo zjištěno, že se svědek Jaroslav Ž. v trestním řízení proti němu zavedeném a ukončeném osvobozujícím rozsudkem ze dne 26. března 1926, kdykoli se jednalo o vyrovnání, vyjadřoval, že sám nic nemá a že se pokusí o to, by majitel vozu na vyrovnání přispěl, při čemž žalobce se svým zástupcem byli přítomni. Z tohoto zjištění, jakož i z toho, že žalobce v žalobě na Jaroslava Ž-a dne 19. ledna 1926 sám uvedl, tedy znal značku automobilu žalovaného, správně nižší soudy usoudily, že již tehdy byl s to, by zjistil jméno majitele auta, a že nejdéle do 26. března 1926 (ukončení trestního řízení) musil věděti, že Jaroslav Ž. majitelem auta není. Když tedy žalobce proti žalovanému podal žalobu teprve 20. října 1926, jest nárok na náhradu škody dle §§ 1, 2 aut. zák. promlčen. To, co Jaroslav Ž. hned při úrazu podle tvrzení žalobce prohlašoval a jak vystupoval, nemá pro věc rozhodného významu. Leč, ačkoli jest správný názor nižších soudů, že žalobní nárok podle § 6 odst. a) cit. zák. jest promlčen, přece pochybily nižší soudy ve směru jiném. Přehlédly, že žalobce svůj nárok neopírá o zákon o ručení z provozu silostrojů, nýbrž že již v žalobě uplatňoval, že řidič silostroje Jaroslav Ž. zavinil úraz neopatrnou a rychlou jízdou. Jest proto posuzovati žalobní nárok i podle ustanovení 30. hlavy všeob. obč. zákona. Nebylo třeba, by žalobce to výslovně zdůraznil, stačí, že se dovolal toho, že řidič silostroje úraz zavinil a že nabídl o tom důkazy, neboť toho by nebyvalo bylo třeba, chtěl-li opíratí svůj nárok toliko o zákon o ručení z provozu silostrojů. Nevylučuje tedy ještě okolnost, že žalobní nárok je promlčen podle § 6 (2) aut. zák., by nebyl po právu, neboť ručí po rozumu § 8 aut. zák. majitel silostroje nebo kdo podle § 1 na jeho místo nastupuje, také tam, kde nároky na náhradu škody z provozu jízdného silostroje jest posuzovati podle občanského práva na základě zavinění osob, kterých při provozování používá, pokud jde o jejich službu při provozu jízdného silostroje, a podle § 1489 obč. zák. promlčuje se každá žaloba na náhradu škody ve třech letech od doby, kdy se poškozený dověděl o škodě a osobě škůdcově. Tomu není na závadu, že žalobce ani v prvé stolici, ani v opravném řízení tuto okolnost neuplatňoval, ježto námitka, že žalobní nárok jest promlčen i podle § 1489 obč. zák., nebyla ani vznesena ani to nižšími soudy nebylo vyřčeno, žalobce se tedy mohl omeziti na to, napadati námitku žalovaným vznesenou ve smyslu § 6 odst. a) aut. zák. a nižšími soudy vyslovený názor, že nastalo promlčení podle tohoto zákonného ustanovení.

Čís. 8080.

Ručení podle § 1315 obč. zák.

Zdatnost předpokládá nutně způsobilost, tato však musí býti provázena také nejlepší vůlí, skutečně schopnosti vynaložiti, předpokládá

se i náležitá péle, dokonalá svědomitost a naprostá dbalost. Za nezdatnost zaměstnance ručí zaměstnavatel i tehdy, když mu nebyla známa a známa býti nemohla. Zákon předpokládá, že škoda byla způsobena touto povahou zaměstnance, to jest při výkonu a nikoliv jen při příležitosti výkonu díla. Bylo-li přísně zakázáno kouřiti ve skladišti, jest nezdatným zaměstnanec, jenž zapáliv si cigaretu odhodil sirku do nádoby s benzinem.

(Rozh. ze dne 24. května 1928, Rv I 568/28.)

Žalobce byl úředníkem žalované firmy T. Jan K., zaměstnanec téže firmy, vstoupiv do skladiště, v němž bylo zakázáno kouřiti, odhodil zápáliv si cigaretu, rozškrtnutou sirku do nádoby benzínu, jenž se vzňal a žalobce popálil. Žalobní nárok na náhradu škody proti Janu K-ovi a firmě T. uznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy zjistily, že žalovaný Jan K. odhodil sirku do kbelíku s benzinem, že benzin se vzňal a způsobil výbuch, od něhož chytly šaty žalobcovy a žalobce byl na těle popálen. Tímto zjištěním jest jasně prokázáno, kdy žalobce úraz utrpěl, jmenovitě že jej neutrpěl teprve, když odvalil zásoby benzínu ze skladiště: Po stránce právní snaží se dovolatelé znovu doličiti, že odvolací soud pochybil jednak pokud jde o otázku, zda lze žalovaného Jana K-a pokládati za osobu nezdatnou a nebezpečnou, jednak při výkladu § 1315 obč. zák., pokud jde o to, za jakých podmínek ručí ten, kdo používá neschopné nebo nebezpečné osoby, jejíž nebezpečnost zná, k obstarávání svých věcí. Pro posouzení věci nejsou rozhodnými skutkové okolnosti, na nichž buduje dovolání a jež odchylují se od zjištění soudních, nýbrž skutkové okolnosti zjištěné nižšími soudy. Ostatně jest mylným názor, že jest pokládati osobu způsobitou k službám a k úkonům jí přikázaným již proto za osobu zdatnou. Zdatnost předpokládá nutně způsobilost, tato však musí býti provázena také nejlepší vůlí, skutečně schopností vynaložiti, předpokládá se i náležitá péle, dokonalá svědomitost a naprostá dbalost. Že se Janu K-ovi této vlastnosti nedostávalo, plyne z toho, že při svém služebním výkonu nedbal výslovného a přísného příkazu zaměstnavatele, by se ve skladišti nekouřilo, nýbrž si zde zapálil cigaretu a odhodil zápalku ještě nedohořelou do kbelíku s benzinem, ve kterém si žalobce myl ruce. Zanedbal tím nejen výslovný zákaz, nýbrž onu prostou pozornost, kterou předpokládá již zdravý rozum a jejíž zanedbání je nebezpečné, jak musil vědět. V tomto nanejvýše lehkomyšlném jednání zračí se naprostá nezdatnost Jana K-a a není vzhledem k ustanovení § 1315 obč. zák. třeba obírat se ještě další úvahou, zda jest i osobou nebezpečnou. Za nezdatnost zaměstnance ručí zaměstnavatel i tehdy, když mu jeho nezdatnost nebyla známa a známa býti nemohla. Kdo zjedná k výkonu svých práv neb jinak k vlastní hos-

podářské neb osobní potřebě, tedy ve vlastním zájmu osobu nezdatnou nebo jí k tomu použije, činí tak na vlastní nebezpečí a nesmí se tak státi na úkor osob třetích (mat. k § 161 III. dílčí nov. k obč. zák. ze dne 19. března 1916, čís. 169 ř. zák.). Ovšem předpokládá zákon, že škoda způsobena byla touto povahou, to jest při výkonu a ne jen při příležitosti výkonu díla, že tedy škoda tkví v nezdatnosti zaměstnance a nastala následkem jeho nezdatnosti. Leč tomu tak v souzené věci bylo a nemístně namítá dovolání žalované firmy T., že zapálení cigarety a odhození sirky nepatřilo k výkonům K-ovým, k nimž byl zjedнан. Spadalo do okruhu jeho služební povinnosti vykonávati úkoly jemu svěřené podle předpisů; bylo-li tedy přísně zakázáno kouřiti ve skladišti se vznětlivými látkami, měl při konání služby ve skladišti kouření se zdržeti; jelikož tak neučinil, nevykonal službu tak, jak ji měl vykonati. Škoda způsobena bylo porušením služební povinnosti a tkví v nezdatnosti osoby, jíž žalovaná firma použila. Správně vyloučil odvolací soud jakékoliv spoluzavinění žalobcovo. Bylo zjištěno, že pro místo úrazu platil zákaz kouření, poněvadž v bezprostřední blízkosti kancelářské místnosti byly uskladněny vznětlivé látky, neměl proto žalobce příčiny, by zvláště ještě Janu K-ovi kouření zapověděl neb učinil zvláštní opatření ohledně benzinu, který na umývání rukou ve skladišti býval. Odvolací soud věc po stránce právní správně posoudil a nebylo dovolání vyhověti.

Čís. 8081.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. v doslovu zákona ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák.).

Příhodu v dopravě dlužno spatřovati v tom, že proti sobě jedoucí vlaky pouliční dráhy na takovém místě, na němž, a to také mezi kolejemi, cestující obecnost očekává příjezd vlaků, křižovaly tak, že mohly býti osoby vlakem zachyceny. Pokud dlužno tu v chování se cestujícího spatřovati jeho spoluzavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 24. května 1928, Rv II 859/27.)

Manžel žalobkyně, stojí mezi kolejemi na křižovatce vlaků, jedoucích mezi Přívozem a Vítkovicemi, a připravuje se k nastoupení do vlaku, jedoucího do Vítkovic, byl při křižování obou vlaků zachycen, na protijedoucí vlak odhozen, tímto vlakem přejet a usmrcen. Žalobní nárok proti dráze o náhradu škody uznal procesní soud první stolice co do důvodu z polovice po právu, odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud k dovolání obou stran napadený rozsudek potvrdil.